

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ ҒЫЛЫМ ЖӘНЕ ЖОҒАРЫ БІЛІМ МИНИСТРЛІГІ

«Л.Н. ГУМИЛЕВ АТЫНДАҒЫ ЕУРАЗИЯ ҰЛТТЫҚ УНИВЕРСИТЕТІ» КЕАҚ

**Студенттер мен жас ғалымдардың
«GYLYM JÁNE BILIM - 2025»
XIX Халықаралық ғылыми конференциясының
БАЯНДАМАЛАР ЖИНАҒЫ**

**СБОРНИК МАТЕРИАЛОВ
XX Международной научной конференции
студентов и молодых ученых
«GYLYM JÁNE BILIM - 2025»**

**PROCEEDINGS
of the XX International Scientific Conference
for students and young scholars
«GYLYM JÁNE BILIM - 2025»**

**2025
Астана**

УДК 001(06)
ББК 72я631
F96

**«ǴYLYM JÁNE BILIM – 2025» студенттер мен жас ғалымдардың
XX Халықаралық ғылыми конференциясы = XX Международная
научная конференция студентов и молодых ученых «ǴYLYM JÁNE
BILIM – 2025» = The XX International Scientific Conference for
students and young scholars «ǴYLYM JÁNE BILIM – 2025». – Астана:
– 3813 б. - қазақша, орысша, ағылшынша.**

ISBN 978-601-08-5373-7

**Жинаққа студенттердің, магистранттардың, докторанттардың және жас
ғалымдардың жаратылыстану-техникалық және гуманитарлық ғылымдардың өзекті
мәселелері бойынша баяндамалары енгізілген.**

**The proceedings are the papers of students, undergraduates, doctoral students and young
researchers on topical issues of natural and technical sciences and humanities. В сборник
вошли доклады студентов, магистрантов, докторантов и молодых ученых по
актуальным вопросам естественно-технических и гуманитарных наук.**

УДК 001(06)
ББК 72я431
F96

ISBN 978-601-08-5373-7

Л.Н. Гумилев атындағы Еуразия
ұлттық университеті, 2025

		сауаттылығын арттыру	
203.	Эрболат А.	Орта мектепте нанотехнология ұғымын оқытудың тиімді әдістері	808

СЕКЦИЯ 2

СОВРЕМЕННЫЕ ИНФОРМАЦИОННЫЕ И КОММУНИКАЦИОННЫЕ ТЕХНОЛОГИИ

Подсекция 2.1			
Цифровая трансформация образования			
204.	Адалбек Н.	«Традиционные и интеллектуальные подходы в обучении»	812
205.	Бакенова А.А.	«Цифровизация тестирования: разработка нейросетевого приложения для формирования заданий по английской грамматике»	816
206.	Бекмурат А.Е.	«Инновационные методы обучения информатике в школе на основе искусственного интеллекта»	821
207.	Назарова А.Т.	«Развитие цифровых компетенций учителей в условиях персонализированного обучения»	826
208.	Нуриева Д.Р.	«Цифровая трансформация педагогики: роль информационных технологий в повышении квалификации преподавателей»	830
209.	Абдуашимова П.М.	«Білім беру процесінде жасанды интеллект технологияларын қолданудың тиімділігі»	833
210.	Ажибаева А.Д.	«Мектеп информатикасын оқытудағы кемшіліктерді жою жолдары»	837
211.	Асылбек М.А.	«Орта мектепте білім беру үдерісінде үлкен деректерді қолдану әдістемесі»	842
212.	Аталова А.Е.	«Әлеуметтік желілерді информатика пәні бойынша оқыту құралы ретінде пайдалану»	845
213.	Балтабаев Н.П.	«Мектептерде сабақ кестесін автоматтандыруға арналған интеллектуалды жүйе құру»	851
214.	Балтабаев Н.П., Дәрменов Ә.М., Мұратова М.М.	«Жасанды интеллект негізінде жаратылыстану пәндерін оқытуды жетілдіру: BilimALL AI платформасының мүмкіндіктері»	854
215.	Баумуратова Х.Б.	«АКТ оқыту барысында бастауыш сынып оқушыларының цифрлық сауаттылықтарын қалыптастырудың әдістемесі»	856
216.	Баумуратова Ш.Б.	«Жасанды интеллект негізінде инклюзивті білім беруді жетілдіру»	859
217.	Ғазиз Ж.Е.	«Бастауыш мектепте ақпараттық-коммуникациялық технологияларды оқыту әдістемесі»	863
218.	Дәрменов Ә.М.	«Информатиканы қолжетімді ететін мобильді "BilimAll" қосымшасы»	866
219.	Дүйсегалиева Н.А.	«HIGH-TOUCH HIGH-TECH моделі арқылы болашақ информатика мұғалімдерін машиналық оқыту негізінде даярлаудың	870

	инновациялық тәсілдері туралы»	
220.	Еликбай А.Ж. «Ақпараттық дәуірде білім берудің жаңа кезеңі – Инфографика»	874
221.	Жаңабекқызы А. «EDSAFE AI көмегімен сабақты жоспарлау»	879
222.	Жумабекова У.Б., Сабырова М.Е., Сабыров Т.С. «Информатика пәнін жобалап оқыту технологиясы»	883
223.	Кендебай Н.А. «EDUVISION білім беру процесін қадағалайтын қосымша»	888
224.	Көшенова А. «Цифрлық сауаттылықтың мектеп курсы бойынша интеллектуалдық оқу басылымдарына арналған дидактикалық материалдар»	891
225.	Куанышева Д.Ж. «Инклюзивті білім беруде педагогтың ақпараттық-коммуникациялық технологияларды (АКТ) қолдану даярлығын жетілдіру»	893
226.	Мауленова М.А. «Үлкен деректерді өңдеуде машиналық оқытудың әдістері мен құралдары»	897
227.	Мылтыкбаева Ж.Т. «Жаратылыстану пәндерін STEM білім беру мен ROS операциялық жүйесі негізінде кешенді оқыту»	901
228.	Надирхан Г.Е. «Ауыл мектептерінде цифрлық оқытуды дамыту мүмкіндіктері»	903
229.	Орынбаев М.Ж. «Компьютерлік көру алгоритмдерін машиналық оқыту негіздері бойынша қолданудың оқу-әдістемелік негіздері»	907
230.	Сабитова А.Б., Ражапова А.Н. «Жасанды интеллект және білім: болашақ мұғалімдерге арналған жаңа мүмкіндіктер»	910
231.	Сағындықова А.С. «Болашақ информатика мұғалімдерін магистратураға даярлаудағы онлайн-курстардың рөлі»	915
232.	Сайлау Ж.Б. «Халықаралық зерттеуге оқушыларды АКТ арқылы дайындаудағы педагогтердің құзыреттілігін арттыру жолдары»	918
233.	Төрәлі Қ.Н. «Бастауыш сынып оқушыларының цифрлық сауаттылығын дамытудың ерекшеліктері»	923
234.	Турмаганбетова З.П., Алтыбаева А.Н. «Ерекше білімді қажет ететін оқушыларға мектеп информатика курсы оқытуды ұйымдастыру»	927
235.	Халхабай А. ««Алгоритмдеу және бағдарламалау» курсы бойынша мобильді қосымшаны оқу үдерісінде қолдану»	931
236.	Ысмайыл Н. «Мектеп информатика курсына жобалық оқыту әдісін енгізу»	936
237.	Ізбасарова М.Р. «Білім берудегі тестілеу жүйелері»	938

Подсекция 2.2

Интеллектуальные информационные системы

238.	Amantayeva Gulden Turarkyzy «Comparative analysis of models and methods in heart disease prediction problems»	944
------	---	-----

239.	Tanirbergenov Meirbek Sagyndykovich «Facial Recognition-Based Attendance Management»	947
240.	Toleubay Daniyar Manatuly «Cardiac disease prediction using machine learning algoritms»	952
241.	Yerezhepov Rakhat Aibulatovich «Detecting logical fallacies in web content with nlp-powered crawling»	957
242.	Ажикенов Арман Русланович, Абашев Арслан Азатабекович «Оптимизация дорожного трафика в Астане через симуляцию транспортных потоков»	962
243.	Аманжол Альфараби Маликович, Сабит Мадияр, Кушербаев Бекзат Алибекулы «Система визуализации и анализа данных о передвижении нефти на основе интерактивной карты»	968
244.	Аскапова Мадина Куанышбековна «Параллельді қазақ-түрік сөйлеу корпусы қалыптастырудың әдісі мен моделін құру»	972
245.	Бекқожин Дастан Ақанұлы «Терең оқыту негізінде қолжазба таңбаларын тану программалық құралын әзірлеу»	975
246.	Дакенов Алишер Мырзахметұлы «Анализ сигналов ЭЭГ нейросетевыми методами для ранней диагностики нейродегенеративных заболеваний»	978
247.	Доспол Нәзгүл Нурланқызы, Жеткенбай Лена «Балабақшадағы балалардың эмоциялық жағдайын бақылауға арналған эмоцияларды тану жүйесін әзірлеу»	987
248.	Ермекбай Айболат, Молдабек Елжан «Жасанды интеллект негізінде веб-қосымша әзірлеу»	992
249.	Жұмал Жания Ержанқызы, Абдурахман Жансая Берікжанқызы «Применение голосового ИИ-помощника в геймифицированной образовательной среде»	1001
250.	Каримов Руслан Жасинович «Эффективность существующих ИИ-решений в основных направлениях транспортной логистики»	1007
251.	Кубиева Сабина Талгатовна, Утепбергенова Зарина Арманкызы «Разработка iot системы по уходу за растениями на базе искусственного интеллекта»	1012
252.	Кудобаев Даниал Дулатович «Разработка информационной системы для автоматизации стоматологических услуг»	1017
253.	Мусина Данель Тлеухановна «Интеллектуальные инструменты автоматизированной диагностики надежности информационных систем»	1024
254.	Рогова Ксения Александровна, Қабдыбек Ризат Досмжанұлы, Джумадиева Тогжан Бекежановна «Мониторинг инженерных конструкций на основе искусственного интеллекта»	1030

255.	Сафонова Софья Александровна «Современные аспекты информационной безопасности в облачных вычислениях: модели, угрозы и методы защиты»	1034
256.	Смаилова Назгүл Батырбекқызы «Терең оқыту арқылы кітап ұсыныстарын әзірлеу: collaborative filtering, content-based және nlp әдістерінің комбинациясы»	1041
257.	Тажібай Аружан Айдосқызы, Кудубаева Сауле Альжановна «Көру қабілеті әлсіз адамдарға арналған ai дауыстық көмекші: нақты уақытта объектілерді анықтау және қашықтықты бағалау»	1046
258.	Тайжанов Азамат Жанкелдіұлы «Python тілінде фильмдердің интеллектуалды ұсыныс жүйесін әзірлеу»	1051
259.	Умирзахов Сундетали Кабылбекович «Сұраныстарды интеллектуалды талдау негізінде ұйымның сайты үшін чат-бот құру»	1055
260.	Шайхстан Марғұлан «ИОТ Сенсорлары негізінде ауа ластану деңгейін болжау»	1060

Подсекция 2.3

Современные тенденции в программной инженерии и управлении в условиях цифровой индустрии

261.	Bekenova A.B. «Development of a registration panel for users and doctors with integration into the database»	1077
262.	Bolat A.Zh. «Data analysis methods and decision making using big data and machine learning tools»	1081
263.	Алтайұлы А. «Visual studio интегралды ортасында «қойма қызметкерлеріне арналған» мәліметтер қорын жобалау»	1086
264.	Арап А.Қ. «Ақылды сурет салушы роботты әзірлеу»	1088
265.	Артыкбекқызы А. «Ақылды үйлердегі заттар интернеті(iot) мен робототехниканың өзара әрекеттесуі»	1091
266.	Ахметова А.Д. «Тоңазытқыштағы өнімдерді бақылауға және тағам әзірлеу ұсынысын беруге арналған программалық қосымша»	1096
267.	Дәрібай Д.Д. «Робототехниканы қолдану арқылы қойма логистикасындағы қолданыстағы басқару жүйелерін талдау»	1100
268.	Жамбулов С.Ж. «Білім алушыларды информатика және программалау олимпиадаларына дайындауда жасанды интеллекттің қолданысы»	1102
269.	Каиржан Р.С. «Development of system for recognition of emotional states of employees based on computer vision methods on Raspberry Pi»	1108
270.	Кайрекенова Н.Р. «Өнеркәсіптік роботты көру үшін машиналық оқытудың заманауи тәсілдері: әдістер, деректер жиынтығы және оптимизациялау»	1111

271.	Калижан А.К. «Разработка системы биометрической аутентификации с предотвращением deepfake атак»	1113
272.	Касылкасова К.Н. «Программное обеспечение smartmed для обработки медицинских данных и диагностики»	1118
273.	Қабдешев Ә.Е. «Жөтелді талдау негізінде денсаулықты диагностикалаудың интеллектуалды программасын әзірлеу»	1120
274.	Махаев Е.Е. «Разработка облачного приложения для автоматизации деятельности сети аптек»	1123
275.	Муратов М.М. «Эффективность единой информационной системы агропромышленного комплекса»	1126
276.	Нуржанова А.Б. «Современные методы классификации эмоций: анализ подходов и перспективы развития»	1130
277.	Нурпеисова З.Р. «Обзор и исследование методов искусственного интеллекта для анализа рынка недвижимости»	1134
278.	Рақымбек А.С. «Кітапқұмарларға арналған платформа: кітаптарды оқу және бөлісу үшін әлеуметтік желіні жобалау және іске асыру»	1138
279.	Сагидуллина Д.С. «Visual studio интегралды ортасында «қаржылық транзакцияларды қадағалау және талдауға арналған» мәліметтер қорын жобалау»	1144
280.	Төлеубай Д.М. «Yolov10 қолдану арқылы рентген суреттерінде сүйек сынуын анықтауды кешенді зерттеу»	1147
281.	Утегенова Д.Б. «Visual studio интегралды ортасында «фитнес орталық қызметкері үшін» мәліметтер қорын жобалау»	1152
282.	Шаймуратов А.Ж. «Проектирование аппаратно-программного комплекса для автоматизированного учета железнодорожного подвижного состава»	1154
Подсекция 2.4		
Информационная безопасность		
283.	Akniyet N. «Smart home automation and security system using arduino uno r4 and esp32 microcontrollers with telegram integration»	1158
284.	Askhatov A. «Analysis of social engineering methods and development of a defense strategy for corporate structures»	1165
285.	Bekturganov A.B. «Development of an early detection model for ddos attacks based on network traffic analysis»	1170
286.	Gabdullin A. «Analysis of modern wireless network security protocols and prospects for their development»	1174

287.	Garifullin A. «Modern information security management systems: construction and implementation in the digital era»	1179
288.	Igumenshev D.V. «Methods of embedding malicious code into pdf files»	1182
289.	Issabay T.B. «Utilizing sandboxes for cybersecurity training: a hands-on approach»	1187
290.	Kalybayev S. «Overview of modern authentication methods in telecommunication systems: from passwords to biometrics»	1191
291.	Kerim A. «Owasp top 10 and alternative methods of its compilation»	1194
292.	Yergazin A. «Analysis of a protection of hybrid intrusion detection and prevention system (idps) for low-latency 5g networks with adaptive learning using edge computing»	1199
293.	Yerzhanova Y.Y. «Key attacks in web forensics: xss, sql injection and rce»	1204
294.	Zhakay A. «Fundamentals of modern cryptography: from encryption to digital signatures»	1209
295.	Айдарова А.А. «Visualvm көмегімен cast-128 және kuznyechik блоктық шифрларының кілт генерациясын салыстыру және стандарттарға шолу»	1214
296.	Акимбекова Д.М., Каиржанова Д.Ж. «Жергілікті желінің қауіпсіздігін қамтамасыз ететін негізгі параметрлер»	1220
297.	Аскарлов А.Д. «Разработка и исследование эффективности метода и инструмента для выявления фейковых новостей в социальных сетях»	1224
298.	Ауесхан Н. «Аномалияларды анықтау әдістерін талдау»	1229
299.	Ерболатов А. «Анализ вредоносных программ с помощью ии и криптографическая защита»	1332
300.	Ерболатова А.Ж. «Neuvector және kubernetes: контейнерлік ортадағы қауіпсіздікті қамтамасыз ету тәсілдері»	1336
301.	Жанатаев М.К. «Стеганография на основе lsb: реализация сокрытия данных в медиафайлах»	1338
302.	Жарасхан Н.Ж., Қайупов Е.К. «Crystals-kyber алгоритмін ресурсы шектеулі құрылғыларға оңтайландыру»	1343
303.	Жолдасбаев М.Ә. «Заманауи операциялық жүйелердегі жады дампы кескінін алу құралдарын талдау және салыстыру»	1348
304.	Жолмұратұлы Б., Маратов Ә.Б., Ховдабай Н.А. «Екі факторлы	1353

	аутентификацияның қауіпсіздігі және оның қолданылуы»	
305.	Кадринов Д.М. «Автоматизация внедрения альтернативной soag платформы на основе средств со свободной лицензией»	1357
306.	Казбаганбетова М.А. «Wireshark бағдарламасын пайдаланып желілік трафикті талдау және ақпараттық қауіпсіздікті қамтамасыз ету»	1361
307.	Кәкімбек Ә.Қ., Серікбай А.Е., Наурызбаев Д.Е. «MITM шабуылы туралы»	1366
308.	Кеттеш Б.Н. «ELF талдауындағы capstone: сызықтық және рекурсивті дизассемблерлеу»	1370
309.	Көшкінбаева Ф.Қ. «Linux қорғаудың заманауи әдістеріне талдау.openvas және nmap көмегімен осалдықтарды анықтау»	1374
310.	Қадыр Н.Е. «Заманауи фишинг түрлері мен олардың ұйымдық ақпараттық жүйелерге ықпалы»	1379
311.	Қажкен Е.Е., Темиржан С.А. «Қауіпсіздік инциденттеріне қалай жауап беруге болады?»	1384
312.	Қартбай Е.Ғ., Тынарбай Н.И. «MITM шабуылы (адамның ортадағы шабуылы)»	1388
313.	Маратов Б.Ж. «Әлеуметтік инженерия қауіпсіздікке қатер ретінде: қызметкерлерді қорғау және оқыту әдістері»	1393
314.	Мағзумов А.М. «Websocket протоколындағы осалдықтарды талдау»	1397
315.	Майданов А.С. «Автоматизация процесса анализа оперативной памяти с использованием python»	1401
316.	Мақсат Ә., Нурсейтов С. «Блокчейн қажеттілік пе, әлде сән бе?»	1406
317.	Қ. Мырзағалиұлы. «Инциденттерді анықтауда желілік логтарды талдаудың маңызды рөлдері»	1409
318.	Нурбатуров С.К. «Интеграция honeypot в ит-инфраструктуру компании»	1412
319.	Нуриева Д.Р., Исайнова А.Н. «Анализ рисками безопасности данных в медицинских учреждениях»	1415
320.	Нұрлан А.Т. «Кескіндердегі статистикалық стегоанализ әдістері»	1420
321.	Оралбеков Е.А. «Ddos-шабуылдардың жаңа буыны»	1424

322.	Рамазанова Ж, Нұрлан А, Жайсанбаева А. «Бұлтты технологияларды пайдалану кезіндегі тәуекелдер мен қауіпсіздік шараларын зерттеу»	1430
323.	Сахатбекқызы Т., Бахтиярқызы Т.А. «IoT құрылғыларының желідегі қауіпсіздігін қалай қамтамасыз етуге болады: стратегиялар және packet tracer көмегімен модельдеу»	1434
324.	Серғазы М. «Повышение производительности разработчиков с помощью интегрированных искусственных интеллектов и соображения кибербезопасности»	1440
325.	Султанов А.М. «Стеганография в кибербезопасности казахстана»	1443
326.	Танатаров Е., Іргебай С., Султанов А. «WI-FI желісінде шақырылмаған қонақтарды автоматты түрде анықтау жүйесі»	1447
327.	Таубай М.Е. Раматуллаев Ә.А. «Фишинг: желідегі beef әдісі арқылы алдау және одан сақтану»	1452

СЕКЦИЯ 3 ЕСТЕСТВЕННЫЕ НАУКИ

		ПОДСЕКЦИЯ 3.1 АКТУАЛЬНЫЕ ПРОБЛЕМЫ СОВРЕМЕННОЙ БИОЛОГИИ	
328.	Акимкара А.Б.	Гербарийдің ботаникалық зерттеулерде қолданылуы және гербарий қорындағы кеппе шөптің қалыптасу ерекшеліктері	1457
329.	Ақылбек А.	Астана қаласындағы ботаникалық бағының ландшафттағы <i>geranium sanguineum</i> биологиялық ерекшеліктеріне сипаттама беру	1459
330.	Әділхан Ж.	Мобильді байланыс пен қолданбалардың адамның мінез-құлқына әсерін анықтау	1463
331.	Базарбаева Қ.	Жасөспірімдерде девиантты мінез-құлықтың даму қаупі	1467
332.	Байдосова А.Б.	Методика использования игровых технологий на уроках биологии	1471
333.	Байдосова А.Б.	Актуальные проблемы современной биологии с использованием игровых технологий в образовании	1474
334.	Ғазизова Ә.	Сәулеленген егеуқұйрықтардың бүйректеріндегі морфофункционалдық өзгерістерді салыстырмалы бағалау	1477
335.	Еркін З.Б.	Биология сабақтарында оқушылардың сыни ойлау қабілетін жетілдіруде блум таксономиясын пайдалану	1482
336.	Жанабергенова	Кенеттен жүрек өлімі: генетикалық аспектілері	1486

Цифрлық сауаттылықтың мектеп курсы бойынша интеллектуалдық оқу басылымдарына арналған дидактикалық материалдар

Көшенова Аружан

aruzhan.aru03@mail.ru

Л.Н.Гумилев атындағы ЕҰУ Ақпараттық технологиялар факультеті,

Информатика кафедрасының студенті, Астана, Қазақстан

Ғылыми жетекшісі – А.Қ. Альжанов

Кілт сөздер: цифрлық сауаттылық, интеллектуалдық оқу басылымдары, дидактикалық материалдар, білім беру, ақпараттық-коммуникациялық технологиялар, геймификация, жобалық оқыту, цифрлық құзыреттілік, цифрлық қауіпсіздік, білім беру технологиялары.

Қазіргі заманда цифрлық сауаттылық – оқушыларға қажетті негізгі құзыреттердің бірі. Цифрлық технологиялардың қарқынды дамуы білім беру саласын да түбегейлі өзгертіп, оқу процесінің тиімділігі мен сапасын арттыруға жаңа мүмкіндіктер беріп отыр. Осы орайда, мектеп бағдарламаларында цифрлық сауаттылықты дамытуға бағытталған интеллектуалдық оқу басылымдарын қолдану маңызды орын алады.

Білім беру жүйесінде интеллектуалдық оқу басылымдары – бұл оқушылардың танымдық белсенділігін арттыруға, дербес білім алу дағдыларын дамытуға және олардың шығармашылық қабілеттерін жетілдіруге бағытталған цифрлық форматтағы материалдар. Мұндай басылымдар интерактивті элементтерді, анимацияларды, тестілерді және практикалық тапсырмаларды қамтиды. Интеллектуалдық оқу басылымдары арқылы оқыту білім беру процесінің бірнеше негізгі аспектілерін жетілдіреді. Біріншіден, оқушылардың білім алу процесіне белсенді қатысуына мүмкіндік береді. Екіншіден, теория мен практиканы үйлестіре отырып, алынған білімді нақты өмірде қолдануға жағдай жасайды. Үшіншіден, оқушылардың өз бетімен оқу және зерттеу жүргізу дағдыларын қалыптастырады. Цифрлық сауаттылық курсына арналған интеллектуалдық оқу басылымдарын әзірлеуде келесі негізгі қағидалар ескерілуі тиіс. Біріншіден, материалдардың мазмұны оқу бағдарламасына сәйкес болуы керек. Екіншіден, көрнекілік және интерактивтілік қағидаларын ұстану қажет. Графикалық элементтер, видеоматериалдар және анимацияларды қолдану арқылы оқушылардың материалды түсінуін жеңілдетуге болады. Үшіншіден, оқушылардың жас ерекшеліктері мен білім деңгейіне сәйкес келетін тапсырмалар жүйесін дайындау маңызды. Дидактикалық материалдар цифрлық сауаттылық курсын оқытуда маңызды рөл атқарады. Олар оқушылардың логикалық ойлауын дамытуға, ақпаратты тиімді іздеу және өңдеу дағдыларын қалыптастыруға көмектеседі. Мұндай материалдарға электронды оқулықтар, онлайн-платформалардағы тапсырмалар, тест жүйелері және виртуалды зертханалар жатады. Цифрлық сауаттылықты оқытуда тиімді әдістерді қолдану қажет. Олардың ішінде геймификация әдісі ерекше орын алады. Оқу процесіне ойын элементтерін енгізу оқушылардың пәнге деген қызығушылығын арттырады. Сонымен қатар, жобалық оқыту әдісі де жоғары тиімділік көрсетеді. Бұл әдіс оқушыларға белгілі бір тақырып бойынша өз бетінше зерттеу жүргізуге және нақты жобаларды жасауға мүмкіндік береді. Қазіргі заманғы білім беру технологиялары оқытудың сапасын арттыруға және оқушылардың цифрлық құзыреттілігін дамытуға мүмкіндік береді. Цифрлық сауаттылықтың мектеп курсына арналған интеллектуалдық оқу басылымдары мен дидактикалық материалдарды тиімді пайдалану – болашақ ұрпақтың білім деңгейін көтерудің негізгі жолдарының бірі.

Қазіргі таңда цифрлық сауаттылық – білім беру жүйесінде басты бағыттардың бірі. Цифрлық технологиялардың қарқынды дамуы оқыту әдістерін түбегейлі өзгертуде. Қазақстанда білім беру саласы ақпараттық-коммуникациялық технологияларды (АКТ) белсенді түрде енгізіп, оқушыларды ХХІ ғасыр талаптарына сәйкес даярлауға бағытталған. Осы тұрғыда цифрлық сауаттылықты дамыту үшін интеллектуалдық оқу басылымдары мен дидактикалық материалдарды тиімді пайдалану маңызды рөл атқарады. Цифрлық сауаттылық

– бұл тек компьютерді немесе смартфонды пайдалану қабілеті ғана емес, сонымен қатар ақпаратты тиімді іздеу, өңдеу, сақтау, оны қауіпсіз қолдану, цифрлық ортада этиканы сақтау және бағдарламалау негіздерін меңгеру дағдыларын қамтитын кешенді құзырет. Бүгінгі мектеп бағдарламаларында цифрлық сауаттылық оқушылардың болашақ өміріне, білім алуына және кәсіби дамуына ықпал ететін маңызды пән ретінде қарастырылады. Интеллектуалдық оқу басылымдары – бұл дәстүрлі оқулықтардан ерекшеленетін, заманауи технологиялармен толықтырылған, оқушылардың белсенділігін арттыруға арналған оқу материалдары. Мұндай басылымдар интерактивті элементтерді, анимацияларды, инфографикаларды, тестілер мен практикалық тапсырмаларды қамтиды. Олардың негізгі мақсаты – оқушылардың цифрлық сауаттылық деңгейін арттырып, теориялық білімді практикада қолдана білуіне жағдай жасау. Интеллектуалдық оқу басылымдары дәстүрлі оқулықтарға қарағанда оқыту процесін жандандырып, оқушылардың жеке қарқыны бойынша білім алуына мүмкіндік береді.

Цифрлық сауаттылық курсына арналған дидактикалық материалдарды әзірлеу барысында бірнеше маңызды қағидалар ескерілуі тиіс. Біріншіден, материалдардың мазмұны оқу бағдарламасына сәйкес болуы және оқушылардың жас ерекшеліктеріне бейімделуі қажет. Екіншіден, көрнекілік пен интерактивтілік қағидалары сақталуы керек, өйткені визуалды және динамикалық ақпаратты пайдалану оқушылардың материалды оңай қабылдауына ықпал етеді. Үшіншіден, практикалық бағытталу қағидасы маңызды рөл атқарады. Теориялық білімді тәжірибемен ұштастыратын тапсырмалар мен жобалық жұмыстар оқушылардың шығармашылық ойлауын дамытады және олардың шынайы өмірде цифрлық құралдарды қолдану қабілеттерін арттырады. Дидактикалық материалдар – цифрлық сауаттылықты оқыту процесінің маңызды бөлігі. Олар электрондық оқулықтар, онлайн-тапсырмалар, тест жүйелері, презентациялар және виртуалды зертханалар түрінде болуы мүмкін. Бұл материалдар оқушылардың логикалық ойлау қабілетін жетілдіруге, ақпаратты тиімді іздеу және өңдеу дағдыларын дамытуға көмектеседі. Сонымен қатар, дидактикалық материалдар оқушылардың өз бетімен білім алуына мүмкіндік береді, бұл қазіргі заманғы білім беру үрдісіндегі маңызды аспектілердің бірі.

Цифрлық сауаттылықты оқытуда заманауи әдістерді қолдану қажет. Солардың бірі – геймификация әдісі. Бұл әдіс оқу процесіне ойын элементтерін енгізу арқылы оқушылардың пәнге деген қызығушылығын арттырады. Геймификация тәсілі арқылы оқушылар білім алуды ойын ретінде қабылдайды, бұл олардың ынтасын жоғарылатып, материалды тереңірек меңгеруге көмектеседі. Сонымен қатар, жобалық оқыту әдісі де жоғары тиімділік көрсетеді. Бұл әдісте оқушылар цифрлық құралдарды пайдаланып, нақты жобалар жасап, өз бетінше зерттеу жүргізеді. Мысалы, олар веб-сайттар құрастырып, мобильді қосымшалар әзірлеп немесе деректерді талдау жұмыстарымен айналыса алады. Қазіргі таңда оқытудың сапасын арттыруға және оқушылардың цифрлық құзыреттіліктерін дамытуға мүмкіндік беретін көптеген білім беру технологиялары бар. Олардың ішінде Google Classroom, Kahoot, Quizizz, Code.org сияқты платформалар ерекше танымал. Бұл платформалар оқушылардың білімін бағалауға, тапсырмаларды автоматтандыруға және оқу процесін икемді әрі қолжетімді етуге көмектеседі. Виртуалды зертханалар да оқытуда үлкен рөл атқарады. Олар оқушыларға тәжірибе жасауға, бағдарламалау негіздерін меңгеруге және ғылыми жобалармен айналысуға мүмкіндік береді. Цифрлық сауаттылықты оқыту арқылы болашақ ұрпақты жаңа технологиялар дәуірінде өмір сүруге және жұмыс істеуге даярлауға болады. Бұл пәнді сапалы оқыту үшін заманауи интеллектуалдық оқу басылымдары мен дидактикалық материалдарды тиімді пайдалану қажет. Оқушыларды ХХІ ғасыр талаптарына сай цифрлық ортада еркін жұмыс істей алатын, ақпараттық қауіпсіздік ережелерін білетін және технологияларды саналы түрде қолдана алатын тұлға ретінде қалыптастыру – бүгінгі білім беру жүйесінің басты міндеттерінің бірі.

Қорытындылай келе, цифрлық сауаттылықтың мектеп бағдарламасындағы рөлі күн санап артып келеді. Бұл пән оқушыларды жаңа технологияларды тиімді пайдалануға үйретіп

қана қоймай, олардың сыни ойлау қабілетін дамытып, ақпараттық мәдениетін қалыптастыруға ықпал етеді. Интеллектуалдық оқу басылымдары мен сапалы дидактикалық материалдар оқыту процесін қызықты әрі нәтижелі етудің тиімді құралы болып табылады. Сондықтан, білім беру саласында жаңа технологияларды енгізу және оларды сапалы пайдалану – заман талабы.

Қолданылған әдебиеттер тізімі

1. Байжанова Қ.С., Ахметов Е.О. (2019). *Цифрлық сауаттылық негіздері*. Алматы: Қазақ университеті баспасы.
2. Әбдіғаппар Ж., Қарақұлов М. (2020). *Информатика және цифрлық технологиялар*. Нұр-Сұлтан: Фолиант.
3. Жұмағалиева А.М. (2021). *Оқу процесінде дидактикалық материалдарды қолдану әдістемесі*. Алматы: Білім баспасы.
4. Нұрманова Л.С., Төлегенова А.С. (2018). *Білім берудегі ақпараттық-коммуникациялық технологиялар*. Шымкент: Мектеп.

УДК: 37.091.3:004-057.875

Инклюзивті білім беруде педагогтың ақпараттық-коммуникациялық технологияларды (АКТ) қолдану даярлығын жетілдіру

Куанышева Диана Жузеновна

kuanyshevadiana777@gmail.com

Л.Н. Гумилев атындағы ЕҰУ Ақпараттық технологиялар факультеті «Информатика мұғалімдерін даярлау» мамандығының 3-курс студенті, Астана, Қазақстан
Ғылыми жетекшісі - Исакова Гульнур Оралбаевна

Инклюзивті білім беру – қоғам мен мемлекеттің мүмкіндігі шектеулі адамдарға деген көзқарасын өзгертіп, олардың өзге азаматтармен тең құқықтарын қамтамасыз етуге бағытталған білім беру жүйесінің дамуының заңды кезеңі. Инклюзивті білім берудің мақсаты – әртүрлі формалар мен жағдайларды ескере отырып, барлық елдерде оның қағидаттарын енгізу, сондай-ақ ерекше қажеттіліктері бар оқушылар үшін қолайлы, тартымды және жағымды оқу ортасын қалыптастыру, бұл олардың білім алу үдерісін жақсартуға ықпал етеді.

Зерттеудің мақсаты – инклюзивті білім беруде педагогтың ақпараттық-коммуникациялық технологияларды (АКТ) қолдану даярлығын жетілдіруді теориялық тұрғыда негіздеу және Jimdo платформасында курс әзірлеу.

Мақаланың өзектілігі – педагогтардың цифрлық дағдыларын дамыту және заманауи білім беру талаптарына сәйкес оқыту үдерісін тиімді ұйымдастыру.

Инклюзивті білім беру тек ерекше қажеттіліктері бар оқушылар үшін ғана емес, сонымен қатар олардың қатарлас оқушылары үшін де маңызды тәжірибе болып табылады. Бұл қарым-қатынас оқушылардың толеранттылық, өзара көмек және әлеуметтік жауапкершілік сияқты құндылықтарды бойына сіңіруіне ықпал етеді. АКТ құралдарын пайдалана отырып, мұғалімдер мен оқушылар арасындағы байланыс жаңа деңгейге көтерілуі мүмкін.

Ағылшын ғалымы Т. Бут инклюзияны дамытудың 3 аспектісі мен оның бағыттарын ұсынды:

1) Инклюзивті мәдениет құру.

Мектепте инклюзивті мәдениетті құру – ортақ жетістіктің негізі болып табылатын қауіпсіз, төзімді қоғамдастық құруға, ынтымақтастық идеяларын таратуға, олардың барлық қатысушыларының дамуын ынталандыруға, әрқайсысының құндылығы бар қауымдастықты құруға ықпал етеді.

2) Инклюзивті саясатты әзірлеу.